

Modum kommune

KOMMUNESTYRET

Arkivsaksnummer.:
12/1766

Arkivnummer:
X60

Saksbehandler:
Tove Halvorsen

Saksnr.: Utvalg
64/12 KOMMUNESTYRET

Møtedato
18.06.2012

**64/12 HØRINGSUTTALELSE: UTREDNING OM ARBEIDSRETTEDE
TILTAK (NOU 2016:6)**

RÅDMANNENS FORSLAG:

Modum kommune avgir høringsuttalelse til Arbeidsdepartementet slik det fremkommer i vedlegget.

BEHANDLING/VEDTAK I KOMMUNESTYRET DEN 18.06.2012, SAKSNR. 64/12

BEHANDLING:

Rådmannens forslag ble vedtatt med 22 mot 13 stemmer.

Mindretallet stemte for følgende forslag fremmet av Hanneke Molenaar (H): *Det opprettes en tverrpolitisk gruppe som bearbeider forslaget til høringsuttalelsen i forbindelse med NOU-2012-6 om Arbeidsrettede tiltak.*

VEDTAK:

Modum kommune avgir høringsuttalelse til Arbeidsdepartementet slik det fremkommer i vedlegget.

Vedlegg: Utkast til høringsuttalelse

Saksopplysninger:

Det regjeringsoppnevnte utvalget, Brofossutvalget har kommet med en utredning om Arbeidsrettede tiltak NOU-2012, som er sendt ut til høring.

Utvalgets oppgave har vært å analysere skjermede virksomheters rolle og plass i arbeidsmarkedspolitikken og komme med forslag til hvordan de arbeidsrettede tiltakene for personer med nedsatt arbeidsevne bør innrettes i framtiden.

Skjermede virksomheter består av om lag 400 arbeidssamvirkebedrifter og arbeidsmarkedsbedrifter som har attføring og tilrettelagt arbeid som hovedoppgave. De

skjermede virksomhetene har en sentral rolle i det samlede tilbudet til personer med nedsatt arbeidsevne.

Når det gjelder den framtidige oppgave- og ansvarsfordelingen mellom Arbeids- og velferdsetaten, tiltaksbedriftene, kommunene og andre aktører, er utvalget delt i sitt syn i flere fraksjoner og tre ulike modeller. Sentralt i dette er vurderingen av kommunene som eiere.

Kommunen leverer velferdstjenester til sine innbyggere gjennom et helt livsløp, og personer med nedsatt arbeidsevne har gjerne sammensatte behov der kommunen sine tjenester er avgjørende for å få til gode løsninger.

Helhetsperspektivet ovenfor brukeren krever også et godt samarbeid mellom attføringsbedrift, kommune og NAV.

Sett i et lokalsamfunnsperspektiv er arbeid og jobbtilknytning svært viktig både for individet og familien rundt. Det er derfor viktig at leverandører av attføringstjenester i tillegg til å levere en attføringstjeneste også ser brukeren i et lokalsamfunnsperspektiv og kan tenke langsiktighet ovenfor brukeren.

Utredningen er svært omfattende, men i samarbeid med flere instanser i kommunen er det laget et utkast til en høringsuttalelse.

Utredningen beskriver tre modeller.

Modell 1 - Individretting og forhåndsgodkjenning

Denne modellen kan beskrives som en videreutvikling av dagens system, men forhåndsgodkjente tiltaksleverandører/skjermede virksomheter. Med direkte avtaler mellom arbeids- og velferdsetaten og de forhåndsgodkjente tiltaksbedriftene (med kommunal aksjemajoritet).

Modell 2 - Arbeidsinkluderingsmodellen

Modellen innebærer en gradvis og samtidig omfattende og langsiktig satsning i en retning av mer direkte arbeidsinkluderende tilnærming, slik at dette på sikt blir hovedmodellen for tiltak for personer med nedsatt arbeidsevne. I denne modellen sees ordinært arbeidsliv som det viktigste målet og virkemiddelet.

Modell 3 – Modell for konkurransutprøving

Legger opp til en tiltakssammenslåing der tiltakene Arbeidspraksis i skjermet virksomhet, Kvalifisering og delvis Arbeid med bistand inngår i et nytt tiltak kalt Opplæring og praksis, forkortet OoP. Dagnes tre tiltak erstattes med mer fleksible metodiske opplegg rettet mot bestemte målgrupper. Det sammenslåtte tiltaket forbeholdes forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter.

Modum kommune

Høringsuttalelse NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak

Innledning

Arbeidsdepartementet har oversendt «NOU 2012:6 Arbeidsrettede tiltak» på høring, med frist til 13. juli 2012 til å gi uttalelser til utredningen.

Modum kommune er glad for at Brofoss utvalget ønsker å styrke arbeidsmulighetene for personer med redusert arbeidsevne. Vi er også tilfredse med at utvalget understreker behovet for å øke innsatsen overfor disse målgruppene. Dette er etter vår oppfatning helt nødvendig, dersom en skal lykkes med å få flere ut i arbeidslivet.

Vi registrerer samtidig at utvalget er delt i sin anbefaling av fremtidig innretting av arbeidsrettede tiltak, og har fremsatt forslag til tre ulike modeller. På bakgrunn av dette bør det etter vår oppfatning utarbeides en stortingsmelding, der Regjeringen klargjør sine preferanser. Slik vil man få det nødvendige grunnlaget for å treffe riktig beslutning.

Høringsuttalelse

Slik Modum kommune ser det representer kommunen i et helhetsperspektiv, stabilitet, lokal tilhørighet og ansvarlighet overfor bedriftene. Den faglige kompetansen og tverrfaglige tenkingen som kommunen kan bidra med som eiere er en styrke i forhold til å bygge bedriftene som attføringsaktører.

Det kommunale eierskapet er en styrke for attføringsarbeidet, og sikrer langsiktighet, stabilitet og ansvarlighet overfor bedriften(e). Våre eierrepresentanter i bedriftens styre bidrar med viktig lokalkunnskap, helsefaglig kompetanse og tverrfaglig tenkning, som er avgjørende for å skape gode løsninger for våre innbyggere med redusert arbeidsevne. Denne kunnskapen ivaretas best i modell 1, gjennom en videreutvikling av dagens system, basert på et tett samarbeid mellom kommunene, NAV som bestiller og tiltaksbedriften som leverandør.

Som eneeier av vekstbedriften Modum ASVO AS og hovedeier av attføringsbedriften Modum Industri AS har Modum kommune i løpet av de siste 30 år bygget opp et godt virkemiddelapparat for NOUens målgrupper. En utfordring har vært mangel på plasser. Kommunalt eierskap er positivt i bedrifter som har mange VTA-plasser da dette er varige tiltak og den lokale tilknytningen er viktig.

Modum kommune opplever at vi har et svært godt virkemiddel for arbeid og aktivitet for målgruppen for disse tiltakene. Modum ASVO AS gir et godt tilrettelagt tilbud til brukere som vil ha store vansker med å ha et arbeidsforhold i ordinær virksomhet. De utfører mange samfunnsnyttige oppgaver og er en viktig samarbeidspart for Modum kommune. I tillegg har bedriften et godt omdømme i kommunen og befolkningen ellers benytter bedriften til tjenesteproduksjon. Bedriften er svært viktig også for det sosiale nettverket til disse brukerne.

Modum kommune har i de siste 2 – 3 år sett på ulike samarbeidsarenaer for å få flere innbyggere med spesielle behov, ut i arbeid. Gruppen av yngre vokser i Modum, dette er en trend for hele landet. Dagaktivitet har for mennesker med langvarige og sammensatte sykdomsforløp eller nedsatt funksjonsevne stor betydning.

Dette skaper store utfordringer for kommunen fremover, særlig sett i sammenheng med den store gruppen yngre funksjonshemmede. Internt i kommunen må det tverrsektorielle tiltak og samarbeid/tiltak til.

Kommunen har en utfordring i forhold til innholdet i arbeidet til brukere med spesielle behov. Vikersund arbeidssenter og Modum ASVO har ulike typer arbeidsoppgaver å tilby brukerne, men det bør arbeides for å lage flere typer arbeidsoppgaver som kan tilfredsstille flere av brukeres ønske. Flere av brukerne går yrkesrettet utdanning på videregående skole og ønsker arbeid relatert til utdanning. Det er vanskelig å imøtekomme deres ønsker med dagens tilbud.

Modum Industri AS gir et godt tilbud til de som står i fare for å falle ut av arbeidslivet, og er en viktig aktør i forhold til å "rekvalifisere" og motivere disse til å fortsette i arbeidslivet. Kanskje ikke alle i denne gruppen ville fått et fullgodt tilbud i ordinære bedrifter.

Det viktigste er at de som bistår en person på vei mot jobb har god kompetanse. Det vil si at de kommuniserer godt, kan veiledningsmetodikk, kjenner arbeidsmarkedet og evt. utdanningssystemet, og ikke minst har et nettverk av praksisplasser. Eierskap og betalingsmodell er ikke avgjørende. Ressursene kan benyttes på en god måte, også innen for modell 2. Det fordrer en annen satsning på NAV, og kontakten med lokale arbeidsmarkedet videreutvikles. Offentlig og privat virksomhet må samarbeide for å kunne gi gode individuelle arbeidsavtaler til personer med et attføringsbehov. NAV vil uansett stille større krav til kvalitet, kompetanse og resultater til de vi skal kjøpe tjenester fra i tida framover.

Noen av de systemene som er etablert som et sikkerhetsnett kan fungere som en hindring i forhold til eget initiativ. Kanskje særlig for ungdom er det viktig å ha tilknytning til en ordinær arbeidsplass med reelle arbeidsoppgaver. Dette har en innvirkning på tilhørighet og opplevelse av mestring. Modum kommune støtter et samlet utvalg i at mer av attføringen skal foregå i ordinært arbeidsliv. Kommunen vil imidlertid påpeke at attføringsarbeidet fremdeles må utføres av personer med nødvendig attførings- og inkluderingskompetanse.

I dag er ventetiden for å komme inn i et tiltak for yrkesrettet attføring generelt for lang og vi ser at personer kan motta sykepenger/arbeidsavklaringspenger i flere år uten at de kommer i tiltak eller mellom tiltak. Dette er uheldig da det medfører tap av motivasjon for den enkelte, og i mange tilfeller faller brukere ut fra en positiv utvikling. I så måte er modell 1s dreining fra aktivitetsrettede til individrettede tiltak et viktig steg i riktig retning, da dette vil gi mer fleksible løsninger tilpasset den enkelte. Samtidig ser vi klart at dette systemet har forbedringspotensial. Det er behov for mer helhetlige attføringsløp, uten uhensiktsmessige tidsavbrudd.

Kommunen støtter også kravene i modell 1 om bl.a. oppdatert metodikk og kompetanse hos tiltaksbedriftene og krav til endringsprosesser hos brukere. I tillegg tas det til orde for å stille

krav til ordinært arbeidsliv om å styrke sin inkluderingskompetanse. Vi mener dette til sammen vil styrke tilbudet til målgruppene.

Når det gjelder arbeidsmarkedstiltaket Varig tilrettelagt arbeid (VTA) for personer med uførepensjon, er vi glade for at flertallet av utvalgets medlemmer går inn for å videreutvikle denne ordningen. For denne målgruppen opplever vi at det er et tydelig udekket behov, som må møtes med flere tiltaksplasser.

Dagens eierskapsmodell forutsetter at et eventuelt overskudd skal komme tiltaksdeltakerne og bedriftene til gode. Dette prinsippet bør videreføres. Attføringsarbeidet er etter vårt syn lite egnet for anbudsutsetting.